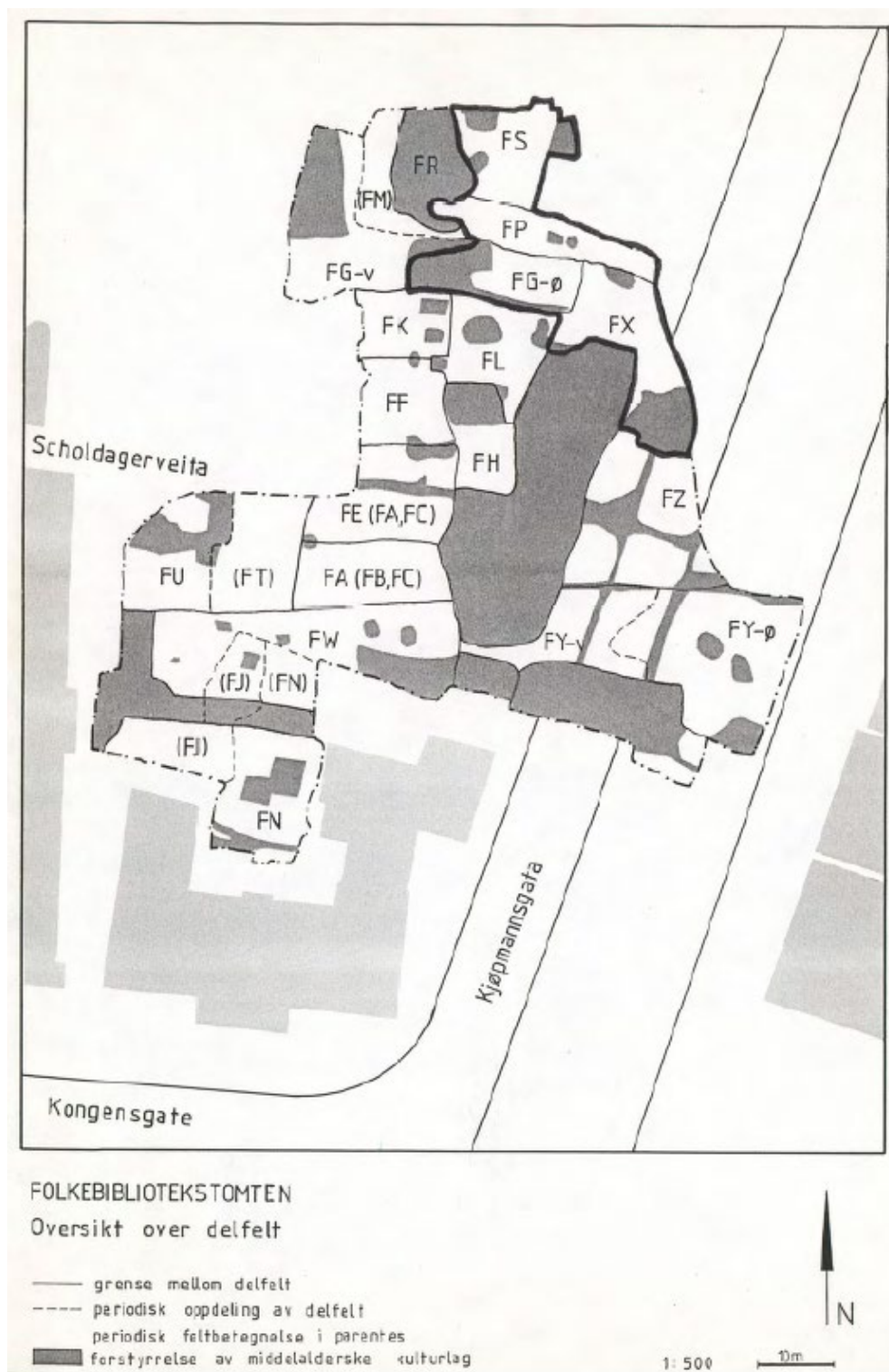

N20287 - 76938

Byfunn fra felt FX – Folkebibliotekstomten, Kjøpmannsgata 20-26. (TA 1973/1) Gbnr. 401/285, Trondheim kommune, Trøndelag.

Figur 1: Oversikt over delfelt på Folkebibliotekstomten. (Chilton 1987:11).

Sammendrag gjenstander:

Gjenstand	Antall
Bakstehelle	22
Beslag	8
Bolle	13
Brent leire	7
Brikke	5
Bryne	3
Bygningsstein	24
Bøtte	1
Båt	12
Dekorelement	2
Drikkeglass	1
Fell	1
Fiskekrok	1
Flaske	9
Flis	8
Fottøy	48
Fragment	78
Garnfløtt	6
Gevir	14
Gryte	1
Hengsel	1
Horn	36
Hvalbeinplate	2
Håndtak	5
Hår	2
Islegg	1
Kakkell	8
Kam	35
Kar	107
Knapp	1
Kniv	6

Gjenstand	Antall
Krampe	1
Krok	1
Kule	1
Leirkar	1018
Leirklining	1
Lokk	40
Mørtel	1
Mynt	4
Nagle	153
Navar	1
Nøkkel	7
Nål	23
Osteologisk materiale	3
Ovn	1
Perle	5
Pinne	1
Pipe	48
planke	1
Plate	10
Plugg	3
Produksjonsavfall	11
Propp	1
Prøve	359
Remse	2
Ring	2
Rør	1
Saks	1
Skive	3
Skje	2
Skøyte	1

Gjenstand	Antall
Slagg	28
Slipestein	18
Smykke	1
Snorlebein	2
Spann	1
Spiker	5
Spillebrikke	5
Spinnehjul	9
Stang	5
Stein	23
Stift	5
Søkke	1
Tau	1
Tavle	1
Tekstil	21
Tellepinne	2
Tyngde	2
Tønne	1
Ukjent	118
Vekt	13
Vektlodd	2
Vevlodd	1
Vidje	1
Vindu	14
Vindusbly	2
Vindusglass	29
Vinkeljern	1
Øse	1

Sammendrag materiale:

Materiale	Antall
Bein	444
Bein/jern	1
Bein/ukjent	1
Bergart	128
Bergart/glass	1
Bly/ukjent	3
Bronse/ukjent	1
Flint	22
Glass	148
Gull/ukjent/ kobberlegering	1
Horn	1

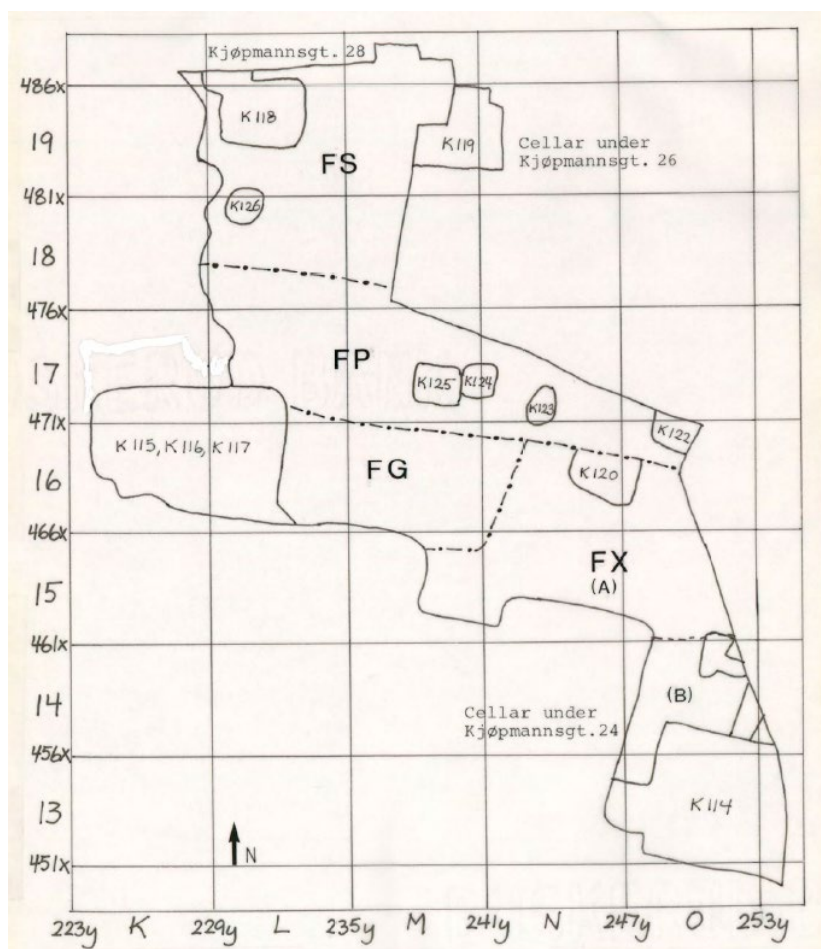
Materiale	Antall
Jern	3
Jord	19
Keramikk	1085
Kleber	7
Kobber/ukjent	1
Leire	8
Lær	62
Mørtel	1
Organisk materiale	4
Pipeleire	1
Skjell	13
Slagg	26

Materiale	Antall
Slagg/ kobberlegering	1
Tegl	38
Tekstil	25
Tre	109
Ukjent	289
Ukjent/ kobberlegering	41
Ukjent/tekstil	1
Ukjent/tre	2

Funnomstendigheter:

F. ved arkeologiske undersøkelser på Folkebibliotekstomten, delfelt FX i 1979.

FX utgjør, sammen med felt FS, FG-øst og FP, et avgrenset område i nordøstlig hjørne av Folkebibliotekstomta. I dokumentasjonen er disse feltene omtalt som et sammenhengende område. Bevaringsforholdene ble vurdert til å være dårligere her sammenlignet med sørvestlig del av Folkebibliotekstomten, dette med unntak av sørvestlig del av FP og sørlig del av FS hvor det ble funnet bl.a. tekstiler. Kulturlagene varierte stort i tykkelse grunnet varierende dybde til steril grunn, samt noe varierende mengde som ble fjernet med maskin, samt konstruksjon av Kjøpmannsgaten.

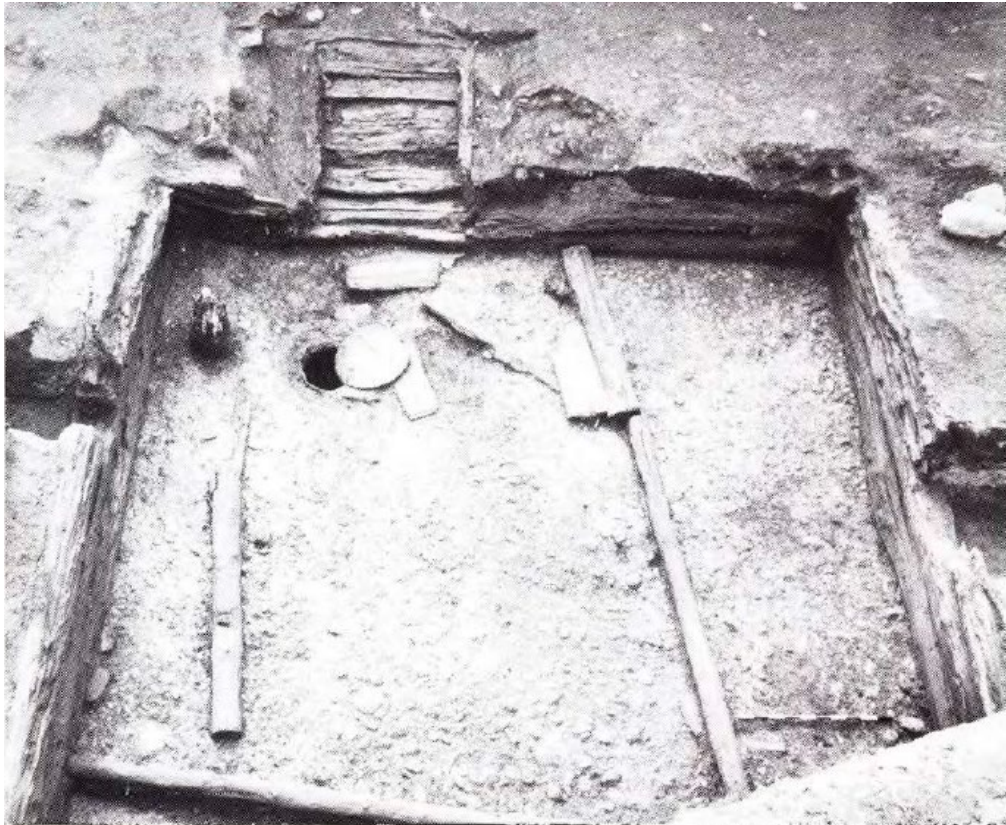
Figur 2: Oversikt over nordøstlig del av Folkebibliotekstomten; delfelt FG-øst, FP, FS og FX. (Hentet fra Chilton 1987:14).

I de middelalderiske fasene i området ble det funnet en del øst/vest-gående eiendomsgrenser. I de tidligste fasene var disse markerte med gjerder; blant annet langs passasjen påvist fra fase 3 gikk det en eiendomsgrense som var markert av et lite flettverksgjerde. I de senere fasene var eiendomsgrensene definert gjennom passasjer og mellomrom mellom bygningene. Disse formet omtrent 5m brede teiger som strekte seg øst/vest. Eiendomsgrenser som gikk nord/sør var vanskeligere å definere.

I fase 1 var området preget av stolpehull, grøfter, hull og staurhull samt 2 gjerder. I denne fasen, samt fase 2 ble det også etablert bygninger i sørlig del av området – altså FG-øst og FX. I de to nordligste feltene ble det funnet for det meste latriner, gjerder og staurhull, samt et ildsted som

trolig har vært utendørs. I fase 3 ble en øst/vest-gående passasje etablert i området, og denne lå på omtrent samme plass gjennom hele middelalderen.

Antall bygninger var flest i fase 6, og var konsentrert i midtre deler av området; FG-øst, FP, sørlig del av FS og nordlig del av FX. Denne bruken av området fortsetter gjennom fase 8. Det ble ikke funnet tydelige spor av bygninger fra middelalder som kan dateres til etter fase 8. Fase 10 utgjør lag som var preget av etterreformatoriske funn, og lagene over dette var preget av moderne latriner, kjellere og avfallsgroper.

Figur 3: Felt FX, laftet trekjeller K114. (Hentet fra: Chilton 1987: forside).

Stratigrafi og faseinndeling:

Delfeltet ble delt inn i 10 stratigrafiske faser, basert på observerte endringer i konstruksjonsmønstre (Chilton 1987). Den senere stratigrafiske analysen for Folkebibliotekstomten grupperte alle delfeltene i 12 hovedfaser (Christophersen et.al. 1988:48), som i 1994 ble korrelert med absolutte dateringer for de respektive fasene fra 900-tallet til etter 1600 (Christophersen og Nordeide 1994). De absolutte fasedateringene for baseres på dendrokronologi, myntfunn, sko, keramikk og C14-dateringer.

Delfeltfaser felt FX (Chilton 1987)	Hovedfaser (Christophersen et.al. 1986:48)	Datering e.Kr. (Christophersen og Nordeide 1994)
10	12	1600-
9	11	1500-tallet
9	10	1325-1500
8 II	9	1275-1325
8 I 7 II	8	1225-1275
7 I	7	1175-1225
6	6	1150-1175
5 4	5	1100-1150
3 II 3 I	4	1050-1100
2	3	1025-1050
1 III 1 II	2	-1025
1 I	1	900-tallet

Tabell 1: Faseinndelinger og kronologi, jfr. Chilton 1987, Christophersen et. al 1988:48 og Christophersen og Nordeide 1994.

Dateringer:

Følgende mynter fra felt FX har blitt datert:

N-nr.	Datering e.Kr. (Skaare, K. 1989 og Risvaag 2006).	Lagnummer
N62629	1524-1533 e.Kr. (Frederik I)	57
N60722	1560-tallet	33

Tabell 2: Oversikt over daterte mynter på felt FX. (Kilde: Skaare, K. 1989 og Risvaag 2006).

Dokumentasjon fra feltet inneholder feltdagbøker, tegninger og foto, samt en rapport fra den stratigrafiske analysen av feltet (Chilton 1987), hvor resultatene fra feltene FP, FX, FG-øst og FS er presentert i sammenheng.

Feltleder: Tom Chilton.

Koordinater:

Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7034411, Ø: 569957.

Funnet av:

Tom Chilton

Funnår:

1979

Litteratur:

Chilton, T. (1987): Stratigrafisk analyse. Delfelt FG-ø, FP, FS og FX. *Fortiden i Trondheim bygrunn: Folkebibliotekstomten. Meddelelser* (11). Trondheim: Riksantikvaren.

Christophersen, A. et.al. (1988): Utgravning, kronologi og bebyggelsesutvikling.» *Fortiden i Trondheim bygrunn: Folkebibliotekstomten. Meddelelser* (13, del 1). Trondheim: Riksantikvaren.

Christophersen, A. og Nordeide, S.W. (1994): *Kaupangen ved Nidelva: 1000 års byhistorie belyst gjennom de arkeologiske undersøkelsene på folkebibliotekstomta i Trondheim 1973-1985.* Oslo: Riksantikvaren.